

Η ΡΩΣΣΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ ΥΣΤΕΡ' ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

Β'

Κι όμως γ' όλα αυτά η Ρωσσία υποφέρει ακόμα από έλλειψη βιβλίων, είν' αλήθεια, τόσο πού η ζήτηση απομένει ακόμα μεγαλύτερη από την προσφορά. Για την ώρα έχουμε πενήντα χιλιάδες βιβλιοθήκες, πού στην καθενιά τους οι υπάλληλοι για τη διανομή στέλνουνε υποχρεωτικά τότε από ένα, τότε περισσότερα αντίτυπα της κάθε έκδοσης. Μά πόσα ακόμα βιβλία μᾶς χρειάζονται για νά μοιράζουμε όπως πρέπει στο στρατό, στοὺς δρόμους, καὶ στὰ στρώματα ἐκεῖνα τοῦ λαοῦ, πού δὲ φτάνει ακόμα τὸ βιβλίο, ὅσο θὰ εἶτανε ἀνάγκη νᾶχει φτάσει!

Μόλις τώρα τελειώει, μὲ τὸ τέλος τοῦ πολέμου, τώρα πού μπορούμε κάπως ἡρεμότερα νά στρωθοῦμε στη δουλιά, νά οργανώσουμε, ὅπως χρειάζεται, τὴ βιομηχανία τοῦ χαρτιοῦ καὶ νά ἀνορθώσουμε τὴν τυπογραφία μας, τώρα πού κ' οἱ συντρόφοι μας, πὺ ἡ-ρεμοί, μπορούνε νά δουλέψουνε πνευματικά, τώρα μονάχα θὰ μπορούμε νά ικανοποιήσουμε, ὅσο χρειάζεται, αὐτὴ τὴ μεγάλη λαϊκὴ ἀνάγκη. Γιατὶ ὁ λαὸς μας σήμερα ἀγαπᾷ, σέβεται τὸ βιβλίο, τὸ διψᾷ.

Τώρα τρεῖς ἐπιτροπὲς ἐργάζονται, ἡ μιὰ σὲ ἔ-φρηνες πάνω σὶν πόλεμο τοῦ ἱμπεριαλισμοῦ, ἡ ἄ-λλη γιὰ τὴν ἱστορία τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος, κ' ἡ τρίτη γιὰ τὴν ἱστορία τῆς ρωσσοικῆς Ἐπανάστα-σης.

Ἔστερ' ἀπ' ὅλ' αὐτά, ἀφοῦ δόσαμε ὅσο μπορού-σαμε τὴν ἀριθμητικὴ εἰκόνα τῆς πνευματικῆς μας κί-νησης, θέλουμε τώρα κ' ἓνα ζήτημα ακόμα ν' ἀναπτύ-ξουμε καὶ νά τραβήξουμε τὴν προσοχὴ τοῦ ἀναγνώ-στη καὶ σὲ κάποιο ἄλλο σημεῖο τῆς πνευματικῆς ζωῆς μας. Θέλουμε δηλαδή νά δείξουμε τὴ φιλολογικὴ ἐρ-γασία τῆς ἐργατικῆς μας τάξης, τὴν πνευματικὴ παρα-γωγή τοῦ προλεταριάτου, τίς συγγραφικὲς φαινογνω-μίες πού μᾶς ἔδωσε ἴσαμε τώρα.

Ὅσο γιὰ τὴν ἐπιστήμη βέβαια, εἶναι ἀλήθεια πού ἡ ἐπανάσταση σοφοῦς δὲν ἔβγαλε ακόμα. Ὄστε δὲν μπορούμε ακόμα νά μιλήσουμε γιὰ ἐπιστημονικὴ παραγωγή. Ὁ ἐργάτης τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης εἶναι ἀ-πὸ χρόνια τώρα σὲ θέση νᾶχει κάποιες γνώσεις ἐπιστη-μονικῆς, ἃς εἶναι καὶ μονάχα τόσες, ὅσες τοῦ χρειά-ζονται γιὰ τὴ συντήρηση τῆς μηχανῆς του ἢ γιὰ τὴ συνολικὴ διευκόλυνση τῆς δουλιᾶς του. Μά ὁ Ρώσσοος προλετάριος εἶτανε ἀποκλεισμένος, ἄγρια καὶ αὐστηρά. ἴσαμε τώρα, ἀπὸ κάθε φῶς καὶ κάθε γνώση. Λίγοι ἐρ-γάτες, πού εἶχανε κατορθώσει, μέσα σὴν κομματικὴ τους δράση, νάποχτήσουν κάποιες γνώσεις, εἶταν ἐξαι-ρεσες σπάνιες. Καὶ οὔτε αὐτοὶ εἶχανε ἀνοιχτεῖ πρὸς

ἄλλο τίποτα, ἐξὸν ἀπὸ τὰ παραίτητα ἐφόδια τὰ πολι-τικά, πού τοὺς χρειάζοντανε γιὰ τὸν ἀγώνα. Σήμερα ὅλοι οἱ προλετάριοι, πού ἴσως λίγο πού, ἀνάλογα μ' ὅτι μπορεῖ ὁ καθένας, συνεργάζονται σὴν ἔκδο-ση τῶν σοβιετικῶν ἐφημερίδων κάθε πολιτείας. Τίς πὺ πολλές φορές, ἄλακρη ἢ ἐφημερίδα χωρὶς τὴ συ-νεργασία οὔτε τῶν διανοσόμενων οὔτε τῆς ἐπιτροπῆς, γράφεται ἀπὸ τοὺς ἐργάτες. Κύρια ἄρθρα, ἢ εἰδησο-γραφία ὅλη, ἐπιφυλλίδες, φιλολογικὴ ἐπιθεώρηση κλπ. Σὲ πολλὰ μέρη μάλιστα καὶ ἡ διευθίνση τῆς ἐφημερί-δης εἶναι ἄλακρη στὰ χέρια τῶν νέων στοιχείων πού ἀνάδειχτηκαν, χάρι σὴν ἐπανάστασι, ἀπὸ τὰ κάτω στρώματα τοῦ ρωσσοικοῦ λαοῦ.

Μά ἐξὸν ἀπ' αὐτό, τὸ προλεταριάτο σήμερα παρου-σιάζει σοβαρὴ δουλιά καὶ σὺ ῥομάντσο καὶ σὴν ποί-ηση. Ἐνα σωρὸ ἐργάτες — συγγραφίδες βγαίνουνε κάθε μέρα, ἄλλοι χάρι σὴν ἐπίδραση τοῦ Prolet-klult (Ἰνστιτούτου γιὰ τὴ μόρφωση τοῦ προλε-τάριου) καὶ ἄλλοι χωρὶς αὐτὴν. Ἀξίζει νά ὀνοματίσο-με τιμητικά ἀπ' αὐτοὺς τὸν Γκίσστερ, μὲ μιὰ συλλο-γὴ ποιήματα καὶ διηγήματα μὲ τίτλο «Ἡ Ποίηση τῆς Ἐργασίας», τὸν Μπεσσάλκ, συγγραφεὶα τῶν ῥομάν-τσων «Ἀδουναίδητς», «Ἡ Καταστροφὴ», «Ἡ Ζωὴ» κλπ, τὸν Σαμοσιότνικ, Σαντόβιεφ, τὸν Πορόσκη μὲ «Ἐὰ ἄνθη τῆς Ἐπανάστασης», τὸν Κυρίλλωφ μὲ τὴν «Ἀγὴ τοῦ μέλλοντος», τὸν Μπερνίζο, Ἄρσκη, Κάτζ, Ταράσσο, Ὀντόλα, Κοζνέτσιωφ, Γερασίμοφ, Ἀλε-ξανδρόφσκη, Στεπνόν, Κάζιν, Ρόντωφ, Κοτόμκη, Λο-γκίνωφ, κ' ἓνα πλήθος ἄλλους. Ἐπίσης καὶ ἀπ' τοὺς ἀ-γροτσοβγήμανε ποιητῆς μὲ ἀξία μεγάλη, μὲ ταλέντα δυνατά, σὺν τὸν Ὀριεσίιν, Κλιότσεφ, Ἐσσένιν, Κλίτσ-κωφ, ἂν ἀφήσομε τοὺς ἄλλους, πού ἐρχονται δεύ-τεροι σὴν δύναμη.

Κοιτάζοντας κανέναν τὴν ποίηση πού βγήκε ἀπὸ τὴ μιὰ τάξη καὶ τὴν ἄλλη, βλέπει ἀμέσως τὴ διαφο-ρά τους σὲ τίς ἰδέες καὶ τὴν πάλι μεταξὺ τους. Οἱ ποι-ητῆς τοῦ προλεταριάτου ἐκφορίζουνε πάντα τους καὶ ἀντιπροσωπεύουνε μὲ τὴν ποίησή τους πλέρια καὶ ἀ-διύλληχτη τὴν κομμουνιστικὴ ἀντίληψη, ἐνῶ οἱ ποιη-τῆς πού βγήκανε ἀπὸ τὸν ἀγροτικὸ λαὸ βρισκονται ακόμα σὴν μικροαστικὴ ἰδεολογία πού μόλις ξανοίγε-ται πρὸς τὴν ἐπανάσταση.

Πρὶν ἀπὸ τὴν ἐπανάσταση τοῦ Ὀχτώβρη, οἱ ποιη-τῆς ζογραφίζαν πὺ πολὺ τὴ μαυρίλα τῆς ζωῆς, καὶ τότε τὸνίζανε κατάρες γιὰ τὴ λαϊκὴ σκληριά, τότε πλάθιαν ὀνειράτα γιὰ τὴν ἐξέγερση, πού θάφερνε ἔ-να αἴθριο καλύτερο σὺ δύστιχο λαὸ. Ὅσο καὶ ἂν κκ-θυφρίζαν, ἴσαμε τότε, τίς ἰδέες τῆς τάξης τους οἱ ἐργάτες ποιητῆς πάλι δὲ ζογραφίζαν πλέρια ἀ δι-κό τους τὸ ἰδανικό, τὸ καθαρό κομμουνιστικό, ὅσο τῶν ἐπαναστατικῶν δημοκρατικῶν. Μά ἔστερα ἀπο-τὸν ἐπανάσταση τοῦ Ὀχτώβρη, καὶ ἡ ποίησή τους, ἀντὶ νά εἶναι πὰ μονάχα ἐπαναστατικὴ, ὅπως πρὶν,

βοήθησε το δρόμο της κ' έγινε επαναστατική — κομμουνιστική.

Οι εργάτες τώρα πιά δὲν καταριούνται, όπως πρὶν, τὴν πολιτεία σὰν ἕνα ὄρνεο πού τάχα τοὺς ρουφάει τὸ αἷμα. Ἡ πολιτεία ἡ μεγάλη σήμερα εἶναι γι' αὐτοὺς τὸ δυνατὸ γεφύρι πού ὀδηγεῖ πρὸς τὴ λεύτερη ἀνάπτυξη καὶ πρὸς τὸ θρίαμβο τοῦ ἀνθρώπου. Εἶναι γιγάντιο καμῖνι πού σφυροκοπιέται ἡ εὐτυχημένη ζωὴ. Τὸ ἐργαστάσιο δὲν εἶναι πιά γι' αὐτοὺς μέσο καὶ τόπος ἐκμετάλλευσης. Τώρα «*δὲ κάθε ἀνθρώπος γίνεσαι ποιητὴς γιὰ νὰ ὕμνει τὴ βιομηχανία, τὸν Τιτάνα αὐτὸν μὲ τὰ γερά φερέα, τὸν Τιτάνα τοῦ εὐευχισμένου αἵματος πού ροδοχαράζει*».

Ἡ δουλιὰ τώρα πιά δὲ σκοτώνει τὴν καρδιά καὶ τὰ πιστήματα τοῦ ἐργάτη. Ἰσα ἴσα αὐτὸς εἶναι πού θὰ τὰ ὑποτάξει ὅλα καὶ θὰ βάλει νέους νόμους. Οὐτε ἡ μηχανὴ εἶναι γι' αὐτόνε τώρα πιά σκλαβιά. Ὁ κελνὸς τῆς καὶ ὁ κρότος τῆς εἶναι τραγοῦδι τώρα, εἶναι προσήλωσι στὸ φῶς, στὸν ἥλιο, στὸν ἀγῶνα, στὴ ζωὴ. Τόσο, πού τοῦ ἀρέσει καὶ τοῦ ἴδιου — τοῦ ἐργάτη-ποιητῆ — νὰ γίνετ' ἕνα, πολλές φορές, μ' αὐτήνε. «*Εἶμ' εἰστε σιδερένιοι*» λέει ἕνας τους σὲ κάπιο του τραγοῦδι.

Ἰσχυρὰ, προχωρώντας ἀπ' αὐτὰ, καὶ χωρὶς βέβαια νὰ χάσει τὸν προπαγανδιστικὸ του χαραχτήρα, τὸν γεμάτο πίστη γιὰ τὸ θρίαμβο, ὁ ποιητὴς — ἐργατῆς ἀρχίζει νὰ μελετᾷ τὴν καινούργια φόρμα τῆς ζωῆς, νὰ ἐχτιμᾷ τὴ δύναμη τοῦ ἐργατικοῦ συνασπισμοῦ, νὰ κιστάνεται βαθιὰ τὰ θέματα πού ἀγγίζει. Κι ἀρχινᾷ τότε νὰ τοὺς δίνει πιά μιὰ φιλοσοφικὴ κοινωνικὴ κατεύθυνση, ἔχοντας πάντα γιὰ μοναδική του τάση πῶς νὰ βοηθήσει ὅσο μπορεῖ καὶ αὐτὸς ὥστε νὰ μορφωθεῖ βαθύτερα καὶ τελειότερα τὸ μυαλό τοῦ ἐργάτη γιὰ τὸ νικηφόρο του τὸ δρόμο πρὸς τὸ κομμουνιστικὸ ἰδανικό.

Οἱ ποιητὲς πού βγαίνουν ἀπὸ τοὺς ἀγρότες, τραγουδοῦνε ἀκόμα τὰ τραγοῦδια τῶν πατέρων τους. Μὰ καὶ αὐτοὶ τώρα πιά δὲν τραγουδοῦνε σὰ σκλάβοι, ὅπως οἱ πατέρες τους. Ἡ λύρα ἡ δική τους δὲν τονίζει τώρα πιά κατάρτες μοιρολατρικὰς πρὸς τὴ ζωὴ. Ἰσα ἴσα μὲς στὴν ποίησή τους φαίνονται ὅλες οἱ νέες ιδέες τῆς ἐποχῆς, ἀπὸ τὴ χαρὰ τους γιὰ τὴν πρόοδο τῆς βιομηχανίας. Ἰσχυρὲ τὶς καινούργιες ιδέες πού ριθμίζουνε σήμερα τὶς σχέσεις τὶς κοινωνικὰς, τὸ νέο τρόπο τῆς ζωῆς καὶ γενικὰ τὴ νέα μορφή τοῦ Κόσμου.

Τώρα, τελιώνοντας τὸ ἄρθρο μας, πρέπει νὰ πούμε λίγα λόγια καὶ γιὰ τὸ καινούργιο ἀναγνώστικο κοινὸ πού μᾶς μόρφωσε ἡ ἐπανάσταση. Ἄλλη φορά, τὰ πρῶτα χρόνια, μονάχα οἱ διανοούμενοι εἶχαν νὰ κάνουνε μὲ τὰ βιβλία, μόνον αὐτοὶ πατούσανε στὰ βιβλιοπωλεῖα. Ἐπὶ τὸ ἀπὸ καὶ παράξενο νὰ δεῖς ἐργάτη μὲσα ἢ κανένα χωρικό περσιτῶ ἀπὸ τὴν πολι-

τεία. Σήμερα ὁ τελευταῖος ἀντιπρόσωπος πού θάρθει σ' ὅποιοδήποτε συμβούλιο, ἀπὸ τὶς συνεδρίες τῶν Σοβιέτ ἴσχυρὰ τὰ συμβούλια τῶν ἐργατικῶν σωματείων, πρὶν ἀκόμα νὰ κοιτάξει τὴ δουλιὰ του, θὰ γυρίσει γιὰ βιβλία μὲς στὴν πόλη. Πάει καὶ ἀγοράζει δέματα ὀλίκερα βιβλία καὶ προσούρες, καὶ ἂ δὲν ἴσχυρὰ πῶς τὰ βοήθησε ὅλα ὅσα ἤθελε, δὲν μπαίνει στὸ βιβλίο νὰ γυρίσει πίσω στὸ χωριὸ του. Τί βιβλία ἀγοράζει; Διάφορα. Γεωργικὰ, ἐπαγγελματικὰ, ὅ,τι μπορεῖ νὰ καταλάβει. Τὰ ἐπιστημονικὰ βιβλία, πού εἶναι βαρῆ γι' αὐτόνε, τὰ κοιτάζει μ' ἕνα μῆτι ὄλο θλίψη καὶ παρὰ πόνο. «*Καταραμένα ἀστοὶ — ξεστᾷ καμῖα φορὰ — σεῖς φταῖτε σήμερα πού δὲν μπορῶ καὶ γὰρ νὰ καταλάβω ὅ,τι λένε τὰ βιβλία αὐτὰ...*» Μέσα στὸ τραῖνο, περισσότερο ἀπ' ὅλες τὶς ἀποσκευές του, στὰ βιβλία ἔχει τὸ νοῦ του. Κάθε τόσο νοιάζεται φιλόλογα νὰ δεῖ ἂν τᾶχει. Τρέμει λὲς μήπως κανένας ἀπὸ τοὺς ἐπιβάτες τοῦ πάρει τὸ θησαυρὸ του. Καμῖαν ὄρα, κλείνοντας μιὰ τυχαία προσούρα, ἀνοίγει ἀμέσως μὲ στοργὴ τὴν Διεθνή Κομμουνιστικὴν προσεχτικὰ, μὲ σεβασμὸ, μὲ φόβο μὴν τυχὸν καὶ τὴ λερώσει, καὶ λέει στὸ γείτονά του :

«*Ἡ ἐργατικὴ Ρωσσία σήμερα διαβάει, σκέφτεται, πλάθει μιὰ νέα ζωὴ, ἀγαπώντας τὸν καλὸ τῆς φίλο, τὸ βιβλίο*».

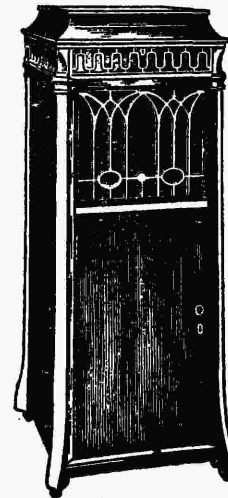
Κάποτε ὁ Νεκράσοφ ρωτοῦσε μὲσα στὸ περιφρημὸ του ποίημα :

«*Τάχα θάρθει καμῖα φορὰ ἡ μέρα πού θὰ βλέπουμε πιά τὸ χωριάτη μας νὰ ἀγοράζει ὄχι τὶς βλακώδινες σὰν τώρα ἱστορίες γιὰ τὸν Μπλουχερ καὶ γιὰ τὸ Μυλόρ, παρὰ τὰ ἔργα τοῦ Γκογκὸλ καὶ τοῦ Μπεσσίνσκη;*»

Νὰ πού ἔφτασε ἡ μέρα αὐτῆ. Σήμερα ὅλος ὁ Ρωσικὸς λαὸς ἀγοράζει καὶ διαβάει τὴ Διεθνή Κομμουνιστικὴν.

Λ. ΠΟΛΙΑΝΣΚΗΣ

ΓΡΑΜΜΟΦΩΝΑ "ΕΔΙΣΩΝ",

ΜΕΓΑΛΗ ΣΥΛΛΟΓΗ

ΟΡΓΑΝΩΝ ΚΑΙ ΔΙΣΚΩΝ

ΕΙΣ

ΤΙΜΑΣ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑΣ

ΠΑΡΑ ΤΗ

"ΙΝΙΣ",

ΕΤΑΙΡΙΑ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

6-ΟΔΟΣ ΟΜΗΡΟΥ-6

ΑΘΗΝΑΙ